

CÜMLENİN ÖGELERİ -2

1. Nesne, cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir. Yükleme “Ne, Neyi, Kimi” soruları sorularak bulunur. “Kardeşini çok özlemiş.” cümlesinde “Kimi özlemiş?” sorusuna cevap olan “kardeşini” sözcüğü nesne görevindedir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne kullanılmamıştır?

- A) Eserleriyle ön plana çıkmış kişiler özel hayatlarına dair ayrıntıların bilinmesini istemezler.
- B) Yazar, birbirinden güzel sekiz öykünün yer aldığı bu kitapta kahramanlarını kenar mahalle insanlarından seçmiş.
- C) Güvercin, demiryolunun göl kıyısından ayrıldığı yerden evlerin üstüne doğru geniş bir yay çizip yeniden gölün kıyısına uçtu.
- D) Ağaç dallarının arasına eski elbise parçalarından yırttığı bezlerle bir yer hazırlayıp, oraya yavaşça yatırdı güvercini.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili söz grubu cümlenin farklı bir ögesidir?

- A) Yalnız kaldığında söylediklerinin yanlış olduğunu fark etmişti.
- B) Yazar, onuncu ölüm yıldönümünde etkinliklerle anılacak.
- C) Başını belaya her sokuşunda gözleri onu arıyordu.
- D) Sivri buzların sarktığı çatıların altından yürümemeye özen gösteriyorduk.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin ögeleri “Özne-Yer Tamlayıcısı-Belirtili Nesne-Yüklem” şeklinde sıralanmıştır?

- A) Yolculuk boyunca karşımda oturanları dikkatle izledim.
- B) Boş kâğıdın üzerine çizdiğim her mavi bana denizi hatırlatıyordu.
- C) Denizi gören çam ağaçlarının arasından yürümeye devam ettik.
- D) İstanbul, yıllarca demlense lezzetine lezzet katan bir tat gibi arkamda duruyordu.

4. Cümle vurgusu, cümle içerisinde anlamına önem verilen bir sözcüğün konuşma veya okuma esnasında diğerlerinden daha baskılı ve kuvvetli söylenmesidir. Yükleme fiil olan cümlelerde vurgu, yükleme en yakın olan öge üzerindedir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgu farklı bir ögenin üzerindedir?

- A) Erzakları biten kaledeki askerler akşama doğru teslim olmuşlardı.
- B) Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra annesiyle buluştu.
- C) Doktor olmayı babası hastalandığında kafasına koymuştu.
- D) Adam toplantıda alınan bütün kararlara karşı çıktı.

5. (I) Son yıllarda doğanın yerine koyabileceğinden çok daha fazla balık avlanıyor. (II) Bu yüzden, ton balığı, orfoz ve morina gibi balıkların sayısı azalıyor. (III) Uzmanlar, denizlerin büyük bölümünün avlanmaya kapatılarak balık sayısının artırılması gerektiğini belirtiyorlar. (IV) Gerekli önlemler alınmazsa çok yakın zamanda balık neslinin tükenebileceği belirtiliyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesne vurgulanan ögedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru, özneyi buldurmaya yöneliktir?

- A) Bu çöpleri dün gece buraya hanginiz döktü?
- B) Parktaki bankların üstüne bu yazıları yazan kimdi?
- C) Tatilden dönerken bana ne aldınız?
- D) Bu kitabı bir gecede okuduğunu söyleyen Ali miydi?

CÜMLENİN ÖGELERİ -2

I. İzmir`de düzenlenen "Şiir Günleri" ni merak ediyordum. II. On yedi yıldan beri ilk kez gidiyordum İzmir`e. III. Otobüsten inip çiseleyen yağmurun altında yürürken içimdeki bu hüznü ve yılların özlemiyle bakındım çevreme. IV. Eski İzmir`in ne kadar güzel olduğunu düşününce buruk bir tebessüm belirdi dudaklarımda.

7. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Cümledeki bir ögenin anlamını pekiştirmek ya da açıklamak amacıyla kullanılan ve cümlenin herhangi bir ögesi olarak kabul edilmeyen söz veya sözcük grubuna ara söz denir. Ara sözler cümle içerisinde iki virgül ya da iki kısa çizgi ile gösterilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz kullanılmamıştır?

- A) Yazdan kalma güneşli, sıcak, bunaltıcı bir hava vardı dışarıda.
B) Mert, en ön sırada oturan, sınavdan en yüksek notu almış.
C) Köyüne, çocukluk anılarının başladığı yere, gideceği için heyecanlıydı.
D) Buraya 2010`da, kardeşimin doğduğu yıl, taşınmışız.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz öznenin açıklayıcısı olarak kullanılmıştır?

- A) Kerem`i ,çocukluk arkadaşımı, düğüne davet etmeyi unuttum.
B) Turistler İstanbul`a , dünyanın en güzel şehrine, hayran kaldılar.
C) Çocuklarını Ahmet`e, biricik dayılarına, emanet etmişti.
D) Güzel atlar diyarı , Kapadokya, ülkemizin en güzel köşelerinden biridir.

(1) Yaklaşık 750 bin ziyaretçi sayısı ile geçen yıl rekor kıran Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı`nın 37`ncisi Büyükçekmece`de başlıyor. (2) Aradığınız her kitabı indirimli fiyatlara bulabileceğiniz, Türkiye`nin ve yakın coğrafyanın en büyük kitap fuarı konumundaki 37. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı`na 800`ün üzerinde yayınevi ve sivil toplum kuruluşu katılıyor. (3) 10 Kasım Atatürk`ü Anma Günü`nde açılan fuarda 'Atatürk Etkisi' söyleşisi de yapıldı. (4) Çocuk ve gençlere yönelik söyleşi, dinleti ve atölyelerin de düzenleneceği fuarı öğrenci, öğretmen, emekli ve engelliler ücretsiz gezebilecekler.

10. Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangilerinin öge dizilişi özdeştir?

- A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.
C) 1 ve 3. D) 1 ve 4.

- Güneş ışığı aralanmış perdelerden içeri süzülüyordu.
- Bilmediğini bilmek, kişiyi bilmediğini öğrenmeye zorlar.
- Gerçek okuyucu, okuyacakları konusunda seçici davranmayı bilir.
- Çocukların kitapları, defterleri ve beslenme kutuları çantalarına özenle yerleştirildi.

11. Numaralanmış cümlelerden hangilerinin öge dizilişi özdeştir?

- A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.
C) 1 ve 3. D) 1 ve 4.

12. Arabanın kapısını açtığı anda içerideki dağınıklık canını

sıktı. Kendi kendine "Her yeri şeker yapmışlar" dedi.

Avuçladığı şekerleri arabasının torpido gözüne adeta tıktı.

Bu metindeki altı çizili sözler buldukları cümlelerin hangi ögesidir?

	I.	II.	III.
A)	Nesne	Nesne	Yer tamlayıcısı
B)	Özne	Nesne	Yer tamlayıcısı
C)	Nesne	Özne	Yer tamlayıcısı
D)	Özne	Özne	Yer tamlayıcısı

CÜMLENİN ÖGELERİ 2

1	C
2	D
3	B
4	D
5	C
6	A
7	A
8	A
9	D
10	C
11	D
12	B